

De Nonvlinder.

Ten einde dit insect te rechter tijd te kunnen bestrijden, is het van het grootste belang het tijdig te ontdekken. Daarom verzoekt de Inspecteur der Staatsbosschen en Ontginningen te Utrecht ons, de aandacht er op te willen vestigen, dat thans de rupsen van den nonvlinder in de periode verkeeren, waarin zij het sterkst vreten en de vretelij in de bosschen dus het gemakkelijkst kan worden geconstateerd. Zijn echter *weinig* rupsen in de bosschen aanwezig, dan springt deze nog niet dadelijk in het oog. Het best kan men het insect ontdekken, door op den grond onder de boomen nauwkeurig na te gaan, of zich daar ook de bruin-groen gekleurde, overlangsgegroefde uitwerpselen van de rups bevinden en half afgevreten naalden. Binnen weinige dagen beginnen de rupsen zich waarschijnlijk reeds te verpoppen.

Wie nadere bijzonderheden omtrent dit insect en zijne bestrijding wenscht te weten, vrage aan de Directie van den Landbouw te 's-Gravenhage aan: »het Rapport betreffende het Optreden van den Nonvlinder in Nederland en de maatregelen, die ter bestrijding van de nonvlinderplaag kunnen worden genomen«, welk rapport gratis verkrijgbaar is gesteld, alsmede aan voornoemden Inspecteur de brochure, uitgegeven door het Staatsboschbeheer, welke eveneens gratis wordt toegezonden en die o.a. gekleurde afbeeldingen van rups, vlinder, uitwerpselen enz. bevat.

In de demmenbosschen onder Alphen treedt de nonrups evenals in het vorige jaar weer zeer verwoestend op; ook onder Tilburg en Luikgestel wordt wederom schade aangericht. Toch zijn er eenige verschijnselen, die er op wijzen, dat de plaag het volgende jaar, zoo niet geheel, dan toch grotendeels verdwenen zal zijn. Immers een groot deel der rupsen is belegd met eitjes van parasietvliegen; uit deze eitjes zullen weldra larfjes voortkomen, die in het lichaam der rupsen dringen, zich met den inhoud daarvan voeden en den dood van de rups of de pop veroorzaken. Vooral onder Tilburg komen zeer vele met eitjes belegde rupsen voor.

Als eene der redenen, dat dit aantal zoo groot is, kan men veilig aannemen, dat de parasietvliegen door het wegvangen der nonvlinders verleden jaar in een veel gunstiger verhouding tegenover dit insect zijn gekomen. Terwijl toch de nonvlinders, vooral in Tilburg, op groote schaal werden weggevangen, konden de parasietvliegen zich ongestoord voortplanten.

Hef laat zich aanzien, dat de kans groot is, dat dit jaar onder Tilburg en wellicht ook onder Alphen en Luikgestel het wegvangen der vlinders achterwege zal kunnen blijven.

De kleine Stinkzwam.

Ter aanvulling van uw notitie over *Mutinus caninus* Hnds., kan ik u mededeelen, dat ik in mijn verzameling exemplaren heb, gevonden op dezelfde groeiplaats — den tuin van den heer Hoegsma, alhier — en wel op 24 October 1906 en Juli 1907, zoodat daarmede de opgave »Zomer, Herfst« in Costantin et Dufour aardig geïllustreerd is.

Baarn, 8.7.'09.

BIERHAALDER.

Alpen-salamanders.

Ik heb in het boek »In sloot en plas« gelezen, dat degenen die Alpensalamanders (*Molge Alpestris*) vinden, er bij *De Levende Natuur* melding van zouden maken. Ik heb er eenige gevonden bij, niet in de Watermeerwijk bij Nijmegen. Als iemand er eenige wil ruilen voor vlinders, wil ik dit graag doen.

Nijmegen, Verlengde Hertogstr. 80. GERARD KIEVENAAR.

Boekbeoordeeling.

Handboek tot het kweeken van planten in de kamer. Vrij bewerkt naar het Duitsch, door E. Th. Witte, tweede druk. Leiden, A. W. Sythoff, 420 pp., vele illustraties, ingenaaid f 1.90, gebonden f 2.40.

Het feit, dat onze Witte's, vader en zoon, Hesdörffer's *Handbuch der praktischen Zimmergärtnerei* voor ons land hebben willen bewerken, is op zichzelf reeds een voldoende aanbeveling voor 't boek zelf. Het bevat zeer uitvoerige aanwijzingen en raadgevingen omtrent alles, wat bij de kamerkweekerij te pas komt. Speciaal worden een groot aantal planten behandeld, waarbij inzonderheid veel aandacht is geschonken aan de cactussen en orchideeën.

Nu hoop ik maar, dat E. Th. Witte tegen den tijd dat dit boek naar zijn derden druk gaat loopen, zelf een oorspronkelijk werk gaat geven over 't kweeken van planten in de kamer. Want die bewerkingen uit 't Duitsch behouden toch altijd veel van den omhaal van woorden en banaliteiten, die de werken aan onze Oostelijke naburen zoo vaak ongunstig onderscheiden van eigen of Engelsch werk. Ik geloof graag, dat een Duitscher die bloementafel op pag. 5 »elegant« vindt, misschien zelfs wel »hoch-elegant«. Brrr.

Noemen onze bloemisten de ringelrups »ringspin«?

Gaarne bevelen wij dit goedkope en keurig uitgevoerde boek aan in de belangstelling van bloemenliefhebbers.

Jac. P. Th.

Onze Dagvlinders, Handleiding tot het determineren van onze inlandsche dagvlinders, door A. Joman. Noorduyun, Gorkum. 40 ct.

Wij ontvingen dit kleine handige boekje nog net voor het afdrukken van deze aflevering. Het is van de hand van onzen ijverigen medewerker A. Joman, en, zoo op het oog, lijkt het ons geschikt en practisch genoeg voor beginners. Het groote aantal figuurtjes van vlinders maakt het stellig gemakkelijk. Na gebruik komen wij er op terug. Foutjes zullen er wel inzitten, net als in elk determineerboek, maar die vindt de gebruiker zelf wel, en dat is juist goed om er achter te komen. De lezers van het tijdschrift *Natuur en School*, dat niet meer verschijnt, kennen deze lijsten al.

Ook op het *Botanisch Zakboekje* van Joman willen wij op nieuw nog even wijzen.

Ter bespreking ontvingen wij nog de volgende boeken, waarop wij binnenkort terugkomen:

J. van Baren, *De Bodem van Nederland*. Amsterdam, S. van Looy. 2e omgewerkte druk van Staring's beroemd, maar ten deele verouderd werk. Dit is een zeer belangrijk werk. Het eerste stuk is er; wij hopen er spoedig meer te ontvangen en zullen er dan over spreken. 10 stukken, per stuk f 1.

Dr. L. Reinhard, *Van Nevelvlek tot Mensch*. Een geschiedenis van de aarde, met een menigte wetenswaardigheden, vooral op het gebied van cosmografie en geologie.

Flora Batava. De uitgever zond ons drie nieuwe platen met tekst; over het geheele werk moeten wij nog het een en ander vertellen. Het is veel te weinig bekend.

E. Hs.

Correspondentie.

M. R. te Ooster Nijkerk. Dat uilennest in dien iep is wel een nest van de ransuil geweest. Velduilennestelen haast altijd op den grond, de ransuilen nemen graag nesten van kraaien.

Het is wel mogelijk dat uw distels nog afkomstig zijn van die van 20 jaar geleden. Ook kan in de buurt zonder dat u 't wist, wel hier of daar telkens een enkel exemplaar bestaan hebben. Het is heel moeilijk, omtrent die dingen zekerheid te krijgen. En een distelvruchtje waait ver weg. T.

C. W. te Zaandam. Wij hebben liefst, dat teekeningen voor reproductie geteekend worden op $\frac{3}{2}$ x de gewenschte grootte. Een tabel voor het determineren van sprinkhanen etc. vindt u in jaargang II van *De Levende Natuur*. *Cyanecula Suecica* en *C. leucocyana* zijn twee goed gescheiden soorten. Die albino-kikker was een bruine. T.

M. v. d. S. te Hilversum. Uw reusachtige schermbloemen zijn een bereklauw-soort, de Perzische bereklauw, *Heraclium persicum*, komt in 't Gooi nog al eens verwilderd voor. T.

v. d. P., Hoek van Holland. Die zwarte meeuwachtige vogel met rosse onderzijde is wel een Jager geweest en waarschijnlijk de Kleine Jager, *Lestrus crepidatus*. 't Is wel wat vroeg in den tijd. T.

A. S. de B. te Gouda. Dank zij uw uitvoerige en nauwkeurige beschrijving, kan ik u mededeelen, dat de vogel die in uw sering nestelt, een spotvolgeltje is. T.

A. R. te Amst. De planten in de kuip van Naatje op den Dam, die nu zoo prachtig bloeien met lange, donkere roode trossen, zijn het beroemde Nieuw Zeelandsch Vlas (*Phormium tenax*); ze behooren tot de lelie-familie. Zie ook onze Geïllustreerde Flora. H.

